

IKT tehnologija in preverjanje znanja v kombiniranem oddelku

Jasna Lapornik

OŠ Primoža Trubarja Laško

Poučevanje v kombiniranem oddelku zahteva temeljito predpripravo, saj mora učitelj v šolski uri doseči cilje vsakega posameznega razreda, istočasno pa upoštevati individualne, posebne ter druge potrebe posameznega učenca. V prispevku je predstavljena uporaba prostodostopnih storitev, ki jih lahko učitelj uporabi za preverjanje, vrednotenje ali ocenjevanje dosežkov učencev.

Uvod

Preverjanje, vrednotenje in ocenjevanje dosežkov učencev pri pouku je zelo pomemben sestavni del pouka, zahtevna učiteljeva dejavnost in dejavnost učencev. Usmerjeno je v ugotavljanje razumevanja in uporabe vsebin, reševanja problemov, uporabo virov in uporabo znanja v novih situacijah. Posebno skrb mora učitelj posvetiti učencem z učnimi težavami. Sodobna informacijsko komunikacijska tehnologija, je v mnogih primerih dobrodošla kot pomoč pri delu z otroki s posebnimi potrebami, saj se pogosto zgodi, da motivacija teh učencev pri klasičnem načinu posredovanja snovi in preverjanju znanja upade, saj se prevečkrat srečajo z neuspehom.

Spremljanje in preverjanje procesa pouka

Preverjanje in ocenjevanje potrebujejo vsi učitelji za čim boljše analizo, refleksijo in nadaljnje izvajanje pouka, učenci kot povratno informacijo in neke vrste odziv na njihovo delovanje in dosežke, starši kot informacijo o uspešnosti in napredku

otrok in družba kot informacije o učinkovitosti, uspešnosti in kakovosti izobraževanja (Kramar 2009). Z ocenjevanjem znanja vrednotimo in merimo učenčevo znanje. Pri tem skuša učitelj določiti, koliko se je posamezni učenec približal standardom znanja. Seveda pa mora učitelj pri tem upoštevati različna pedagoška in psihološka načela, na katerih naj temelji pravilna izbira oblik in načinov ocenjevanja znanja. Učenci si v šoli in doma razvijajo vseživljenjska znanja, če je pouk v šoli in učenje usmerjeno v ta proces. Učitelj mora vsakodnevno spremljati napredek učenca. Glavni namen sprotnega preverjanja znanja pri učitelju je pridobiti povratno informacijo o tem, kako in koliko učenec določeno snov razume, obvlada določene spretnosti, veščine in kako napreduje.

Preverjanje s spletnimi orodji

Današnja doba je zaznamovana kot doba informacij, ki jih lahko dobimo praktično na vsakem koraku. Informacijska tehnologija se je vpletla tudi v pojmovanje znanja in učenja ter ponudila sodobnim pedagogom orodje, s katerim je omogočila vključevanje vseh otrok v različne učne stile skozi vse etape učnega procesa. Seveda mora biti e-učenje ciljno usmerjeno, dobro načrtovano, primerno vodeno in usklajeno s standardi znanja. V nadaljevanju so predstavljena spletna orodja, s katerimi lahko učitelj preverja učenčevo znanje pri vseh fazah izvajanja pouka.

Uporaba IKT tehnologije pri preverjanju znanja v kombiniranem oddelku

Že več let poučujem v različnih kombiniranih oddelkih, kar zahteva vsestransko poznavanje vsega, kar lahko kakor koli prispeva k bolj kakovostnemu delu, predvsem pa k optimalnemu izkoristku časa, saj moraš v šolski uri doseči cilje vsakega posameznega razreda, istočasno pa upoštevati individualne, posebne ter druge potrebe posameznega učenca. Učitelji pri delu uporabljamo najrazličnejše metode in sredstva. Težave lahko nastanejo pri ustnem preverjanju in ocenjevanju znanja, sploh če je potrebno preveriti znanje učenca z učnimi težavami ali učenca,

ki potrebuje veliko časa za razmislek. V taki situaciji pridejo zelo uporabna e-gradiva in obvladovanje informacijske in komunikacijske tehnologije. S tem pouk postane bolj privlačen, učenci so bolj motivirani za delo in se hkrati pripravljajo na vsakdanje življenje, ki je že pri njihovi starosti na vsakem koraku prepleteno z IKT. Prednost dela z interaktivnim orodjem je, da poteka individualizirano, vsak učenec napreduje s svojim tempom. Poleg tega je motivacija otrok za delo z računalnikom veliko večja od lista papirja ali ustnega spraševanja. Interaktivna orodja ponujajo pester izbor vaj, s katerimi učenec preveri svoje znanje. Uvedba informacijsko-komunikacijske tehnologije je v učno delo prinesla kar nekaj sprememb. Učitelj postaja svetovalac, organizator posameznih dejavnosti, ki se lahko bolj osredotoči na posameznika. Učenci postajajo bolj aktivni in imajo večji dostop do informacij (Brečko 2008,149). S pomočjo spletnih orodij lahko učitelj pouk individualizira, vsak učenec napreduje s svojim tempom. Računalnik oz. delo v spletni učilnici lahko deloma »nadomesti« učitelja. Ko učitelj v enem razredu posreduje snov, lahko v drugem znanje utrjuje ali preverja s pomočjo spletnih orodij.

Preverjanje znanja

Formativno preverjanje znanja je namenjeno povratni informaciji o lastnih dosežkih in za načrtovanje nadaljnjih faz poučevanja in učenja. Diagnostično preverjanje služi ugotavljanju učnih težav in zagotavljanju ustrezne pomoči in vodenja. Sumativno preverjanje je dobro za spremljanje celotnega dosežka učencev na sistematičen način, evalvacijsko pa je namenjeno osvetljevanju določenih vidikov dela šole ali področij in za načrtovanje ustreznih ukrepov v zvezi s tem (Horton, 1990: 31). Danes imamo učitelji na spletu na voljo ogromno že pripravljene gradiva, s katerimi lahko pri učencih preverimo znanje.

Brez knjige (<http://www.brezknjige.com/sl/>) je brezplačna spletna storitev, s pomočjo katere lahko učitelji dajejo svojim učencem različne teste za preverjanje ali ocenjevanje znanja. Ko učenci rešijo

posamezne teste, ima učitelj vpogled v ocene. Ima dostop do popolnega poročila o uspešnosti reševanja testa za posameznega učenca ali za razred kot celoto. Povratno informacijo o uspešnosti reševanja takoj dobi tudi učenec. Prednost tega orodja vidim v tem, da se podatki shranijo in jih lahko učitelj vidi kadarkoli. S tem lahko spremlja učenčev napredek.

Learningbox (<http://www.learningbox.com/Base10/BaseTen.html>) je storitev, s katero učitelj pri učencih preveri znanje številskih predstav. Učenec z učnimi težavami, pa na omenjeni strani razvija številске predstave oz. spoznava števila.

Na Arnesovem spletnem portalu <http://www2.arnes.si/~osljik6/> najdemo najrazličnejše naloge z vseh predmetnih področij osnovne šole, s katerimi učitelj preveri razumevanje znanja pri učencu.

Pri kvizc Quiz Your Friends (<http://www.quizyourfriends.com/index.php>) učenci samostojno pripravljajo vprašanja za preverjanje določene teme pri določenem predmetu. S tem načinom preverjanja dobi učitelj povratno informacijo o tem, kako učenci o obravnavani snovi razmišljajo, pokažejo pa tudi razumevanje obravnavane snovi.

Zaključek

Otroci, ki vstopajo v naše šole, so radoživa in radovedna bitja, polna energije in motivacije za nova spoznanja. Otrokom

moramo učitelji nuditi ustrezne strokovne pristope s primernimi metodami in didaktičnim materialom. Uporaba računalnika in spletnega gradiva prinese drugačen (v kombinaciji lažji) način dela, ki je učenecem tudi zabavno in so zato bolj motivirani. Opisanih je bilo le nekaj gradiv za uporabo preverjanja znanja, ki mi v kombiniranem oddelku predstavljajo lažjo organizacijo pouka. Delo pogosto načrtujem tako, da en razred utrjuje/preverja znanje, z drugim razredom pa lahko manj moteče obravnavam novo snov. Povratna informacija pri posameznih nalogah (orodju) je učenecem takoj dostopna. V nekaterih gradivih ostane povratna informacija o delu učenca zapisana in jo lahko učitelj kadarkoli preveri. Dela brez računalnika si ne znam več predstavljati

in v veliko zadoščenje mi je, ko vidim, da so učenci motivirani za delo in uspešno napredujejo.

Literatura

- Brečko, B. N. (2008), Informacijsko-komunikacijska tehnologija pri poučevanju in učenju v slovenskih šolah, Pedagoški inštitut.
- Horton, T. (ur.): Assessment Debates, The Open University, London 1990.
- Kavkler, M. (1997). Latentna struktura specifičnih učnih težav pri matematiki. Doktorska disertacija. Ljubljana. Pedagoška fakulteta.
- Kramar, M. (2009), Pouk, Educa

